

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

RO

Discurs

Bruxelles, 5 noiembrie 2014
ECA/14/48

Discursul domnului Vítor CALDEIRA, președintele Curții de Conturi Europene

Prezentarea rapoartelor anuale pe 2013

Comisia pentru control bugetar a Parlamentului European

Bruxelles, 5 noiembrie 2014

În cazul unor eventuale diferențe față de textul scris, prevalează informațiile transmise oral.

ECA Press

Damijan Fišer - Ofițer de presă

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Stimată Doamnă Președintă,

Stimați membri,

Îmi face o deosebită onoare să prezint Raportul anual al Curții de Conturi Europene privind exercițiul financiar 2013 în fața Comisiei pentru control bugetar a Parlamentului European.

Curtea este conștientă că publicarea acestui raport are loc într-un moment de răscruce pentru Europa. Parlamentul European a primit noi deputați în rândurile sale, inclusiv în cadrul comisiei de față, iar la vârful Comisiei Europene se află fețe noi.

În ceea ce privește gestiunea financiară de la nivelul UE, pentru perioada 2014-2020 au fost stabilite noi programe de cheltuieli și norme financiare noi, care trebuie să fie implementate și aplicate în mod adecvat în perioada care va veni. Și, deși este posibil să fi depășit momentul critic al crizei economice și financiare, necesitatea de a asigura utilizarea optimă a resurselor financiare limitate care se află la dispoziția noastră rămâne la fel de importantă.

Curtea este în curs de a elabora o analiză panoramică a principalelor riscuri pentru gestiunea financiară a bugetului UE, bazându-se pe experiența sa de audit acumulată de-a lungul a numeroși ani.

De asemenea, cu ocazia acestui raport anual referitor la execuția bugetului UE, am desprins o serie de învățăminte din gestiunea financiară din 2013 care vor fi utile pentru a face față provocărilor din perioada 2014-2020.

Stimați membri,

La debutul acestei noi perioade de programare a cheltuielilor, raportul nostru arată că gestiunea financiară nu a fost încă suficient de bună la nivel global. Uniunea Europeană reușește să asigure cheltuirea bugetului său, dar se mai pot realiza progrese semnificative în ceea ce privește îmbunătățirea în continuare a modului în care sunt cheltuite fondurile respective.

Din partea responsabililor însărcinați cu gestiunea financiară la nivelul UE se așteaptă nu numai să utilizeze în integralitate resursele disponibile, ci și să se asigure că cheltuirea fondurilor se efectuează cu respectarea normelor UE și duce la obținerea unor rezultate care prezintă valoare pentru cetățeni.

De altfel, responsabilii în cauză ar trebui să poată da seamă cu privire la modul în care se achită de toate aceste trei sarcini: cheltuirea fondurilor, respectarea normelor și obținerea rezultatelor preconizate.

Fără îndoială, acest exercițiu de echilibristică este unul dificil. Raportul nostru de anul acesta trage un semnal de alarmă cu privire la riscul neacordării unei atenții suficiente tuturor acestor trei aspecte simultan.

Deci, cât de bună a fost prestația responsabililor de gestiunea financiară a UE, la nivelul UE și la alte niveluri, în 2013? Și ce învățăminte ar trebui desprinse?

În ceea ce privește **cheltuirea resurselor financiare ale UE**, așa cum am observat în raportul nostru, plățile efectuate de la bugetul UE în 2013 au atins aproape 99 % din suma maximă disponibilă pentru exercițiul respectiv.

În total, UE a cheltuit peste 148 de miliarde de euro. Acesta este un quantum mai mare decât cel cheltuit anual de către 18 dintre cele 28 de guverne ale statelor membre. De asemenea, acest quantum corespunde unei contribuții de circa 290 de euro din partea fiecărui cetățean al UE.

Cheltuirea bugetului UE pe 2013 a presupus efectuarea de plăți către milioane de persoane fizice și organizații, printre care putem enumera fermieri, mici întreprinderi și organisme publice, nu numai de pe întreg teritoriul Europei, ci și de pe întreg mapamondul.

În raportul nostru pe 2013, am concluzionat că aceste operațiuni au fost înregistrate și prezentate în mod corespunzător și în conformitate cu standardele internaționale de contabilitate pe bază de

angajamente. De altfel, Curtea a ajuns la aceeași concluzie pentru toate exercițiile începând din 2007, an care reprezintă începutul perioadei de programare.

Cu alte cuvinte, am validat fiabilitatea conturilor UE întocmite de Comisie pentru exercițiul 2013, prin formularea unei opinii fără rezerve.

Permiteți-mi totuși să trag un semnal de alarmă cu privire la două aspecte legate de **gestiunea fluxurilor de numerar ale UE** de-a lungul anilor următori.

În primul rând, în pofida nivelului ridicat al plăților, din conturi reiese că angajamentele financiare restante și alte obligații financiare au continuat să crească în 2013. La sfârșitul exercițiului, acestea totalizau 322 de miliarde de euro, iar cifra este susceptibilă să crească, având în vedere că bugetul pentru 2014 prevede mai multe angajamente decât plăți.

Aceste obligații financiare restante reprezintă o importantă sursă de preocupare, deoarece, pentru prima dată, plafoanele pentru plăți sunt prevăzute să rămână în mare măsură stabile, în termeni reali, pentru un anumit număr de ani.

În acest context, este important să se anticipeze un eventual deficit de resurse financiare pentru programele UE. Acesta este motivul pentru care Curtea a recomandat, din nou, ca, printre altele, Comisia să elaboreze previziuni pe termen lung ale fluxurilor de numerar.

În al doilea rând, fonduri considerabile ale UE au fost plasate deja în **instrumente de inginerie financiară**, iar Comisia intenționează să recurgă într-o și mai mare măsură la aceste instrumente în viitor.

Fondurile UE plasate în aceste instrumente sunt utilizate ulterior pentru a oferi sprijin, sub formă de împrumuturi, garanții și participări la capital, pentru realizarea unor investiții în cadrul unor proiecte.

Totuși, conform celor mai recente cifre puse la dispoziție de Comisie, din 2007 până la sfârșitul exercițiului 2012, nu fuseseră plătite efectiv beneficiarilor finali decât 37 % din cele 8,4 miliarde de euro care au fost transferate în contul instrumentelor de inginerie financiară.

În plus, aceste instrumente sunt complexe, iar contabilizarea corectă a acestora pune probleme, ceea ce face, de asemenea, mai dificil controlul public.

Prin urmare, Curtea recomandă Comisiei să ia măsuri pentru a se asigura că contribuțiile de la bugetul UE către aceste instrumente reflectă necesarul real de fluxuri de numerar și că ele sunt contabilizate în mod corect.

Stimați membri,

Banii de la bugetul UE sunt cheltuiți. Dar auditul nostru pune încă o dată în lumină cât de multe din aceste cheltuieli nu se efectuează cu **respectarea normelor**.

Așa cum este prevăzut în tratat, auditul nostru anual este desfășurat în așa fel încât să ne permită să emitem o declarație de asigurare privind fiabilitatea conturilor UE, care să acopere, în egală măsură, regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

La fel ca în toate celelalte exerciții financiare anterioare ale perioadei de programare, Curtea concluzionează că, per ansamblu:

- Operațiunile de venituri aferente exercițiului 2013 sunt conforme cu reglementările aplicabile.
- Angajamentele financiare realizate în 2013 sunt, de asemenea, conforme cu reglementările aplicabile.
- Plățile, în schimb, sunt afectate de un nivel semnificativ de eroare.

Am ajuns la aceste concluzii în principal în urma efectuării unor teste pe eșantioane reprezentative din punct de vedere statistic de operațiuni de venituri și de cheltuieli.

Această abordare ne permite să furnizăm estimări fiabile ale ratei de eroare pentru plățile în ansamblul lor, precum și pentru diferitele domenii de cheltuieli din cadrul bugetului.

În ceea ce privește exercițiul 2013, estimăm că rata de eroare globală pentru plăți a fost de 4,7 %, în comparație cu rata de 4,8 % estimată pentru exercițiul 2012. Așa cum știți, în fiecare an de când am început să audităm conturile UE, rata de eroare estimată s-a situat în mod constant peste ceea ce numim „pragul de semnificație” de 2 %.

În 2013, aproape toate domeniile de cheltuieli au fost afectate de un nivel semnificativ de eroare. Singura excepție au constituit-o resursele financiare cheltuite de UE pentru propria administrație, în cuantum de 10,6 miliarde de euro.

Rezultatele noastre indică, de asemenea, că erorile survin nu numai în toate domeniile de cheltuieli operaționale, ci și pretutindeni unde sunt cheltuite fondurile UE.

Acestea fiind spuse, rata de eroare estimată este mai ridicată în acele domenii în care responsabilitatea pentru gestiunea fondurilor UE este partajată între Comisie și statele membre.

Pentru 2013, rata de eroare estimată pentru proporția de 80% de fonduri UE care face obiectul gestiunii partajate este de 5,2 %. În celelalte domenii, care sunt, în cea mai mare parte, gestionate direct de către Comisie, această rată este de 3,7 %.

Ca și în 2012, cele două domenii de politici care au fost cele mai expuse la erori au fost politica regională și dezvoltarea rurală.

În plus, rezultatele pe care le-am obținut în urma activităților noastre de audit demonstrează că aplicarea unor proceduri de control intern poate aduce o diferență semnificativă.

Așa cum am remarcat în raportul nostru, Comisia și autoritățile naționale au luat diverse măsuri corective în legătură cu erorile pe care le identificaseră în cadrul operațiunilor care au fost auditate de Curte. În lipsa acestor măsuri, rata de eroare globală estimată de Curte ar fi fost în mod considerabil mai ridicată, și anume, 6,3 % în loc de 4,7 %.

Controalele interne ar putea însă să devină mai eficace. Ca și în exercițiile anterioare, autoritățile naționale dispuneau de informații suficiente care să le fi permis corectarea unei mari părți dintre erorile detectate de Curte înainte de solicitarea rambursării de către Comisie. De exemplu, în domeniul dezvoltării rurale, estimăm că acestea ar fi putut permite, în principiu, reducerea ratei de eroare estimate de Curte de la 6,7 % la 2,0 %.

În opinia Curții, toate statele membre ar trebui să ia măsuri pentru a diminua numărul de erori de la nivelul cheltuielilor UE efectuate pe teritoriul lor, precum și pentru a îmbunătăți calitatea informațiilor pe care le pun la dispoziție cu privire la funcționarea sistemelor lor de control.

Deși nu ține de competența Curții, în calitatea sa de auditor independent, să compenseze existența unor deficiențe la nivelul raportării de gestiune cu privire la regularitatea cheltuielilor, este de datoria noastră să spunem dacă cifrele disponibile la nivelul UE prezintă sau nu o imagine fidelă a realității subiacente.

Așa cum precizăm în raport, rezultatele obținute în urma activităților proprii indică faptul că este posibil ca sumele reale care sunt expuse riscului să fie subestimate de Comisie.

Dacă statele membre și Comisia urmăresc să reducă în mod semnificativ ratele de eroare, ele vor trebui să furnizeze informații de mai bună calitate privind erorile de la nivelul cheltuielilor și acțiunile corective pe care le întreprind.

Dar, mai presus de toate, ele trebuie să trateze problema la sursă. Raportul nostru permite o mai bună înțelegere a tipurilor de erori în legătură cu care ar trebui să fie vigilente autoritățile naționale. Raportul oferă multe exemple tipice, cum ar fi:

- o societate comercială care depusese o cerere de finanțare în calitate de IMM, în vreme ce era, de fapt, deținută de o societate de mari dimensiuni;

- responsabilii de gestionarea unui proiect aeroportuar care au făcut un act adițional pentru lucrări suplimentare la un contract existent de achiziții publice, fără a mai oferi și altor societăți posibilitatea de a participa la licitație, sau
- un fermier care solicitase o subvenție pentru pășuni permanente care erau, de fapt, acoperite parțial cu tufișuri sau cu arbori.

Aceste exemple ilustrează principalele surse ale erorilor, care sunt:

- includerea de costuri neeligibile în declarațiile de cheltuieli și proiecte/activități neeligibile sau beneficiari neeligibili;
- încălcări grave ale normelor privind achizițiile publice; și
- declarații incorecte privind suprafețele agricole.

Responsabilii de gestiunea financiară de la nivelul UE și de la nivel național ar trebui să se concentreze în primul rând pe prevenirea și, în al doilea rând, pe detectarea și corectarea erorilor care apar ca urmare a acestor cauze. De asemenea, aceștia ar trebui să nu piardă din vedere rolul important pe care îl joacă îndeplinirea condițiilor de eligibilitate și respectarea normelor în materie de achiziții publice pentru asigurarea utilizării eficiente și eficace a fondurilor UE astfel încât să fie atinse obiectivele urmărite în cadrul politicilor.

Stimați membri,

În cursul perioadei de programare 2007-2013, responsabilii de gestiunea fondurilor UE s-au axat, în primul rând, pe necesitatea de a cheltui fondurile disponibile, în al doilea rând pe obligația respectării normelor și numai în al treilea rând – și într-o măsură relativ limitată – pe **obținerea rezultatelor** și a impactului scontat.

Aceasta este o reflecție a unei caracteristici esențiale a mecanismelor de gestiune bugetară de la nivelul UE. Responsabilii de la nivelul statelor membre și de la nivelul UE sunt supuși unor presiuni puternice de a cheltui bugetul disponibil, deoarece, în caz contrar, ar risca să piardă fondurile care le-au fost alocate, însă nu li se oferă stimulente la fel de convingătoare care să îi încurajeze să obțină rezultate cu fondurile respective.

În consecință, sistemele de gestiune de la nivelul UE și de la nivel național au fost instituite în principal în scopul utilizării resurselor financiare disponibile și al asigurării respectării normelor pentru a se putea beneficia de finanțare și, în mai mică măsură, în scopul obținerii de rezultate.

Această situație trebuie să se schimbe dacă se dorește o îmbunătățire semnificativă a performanței. Capitolul 10 din raportul nostru anual prezintă multe exemple, extrase din cele 19 rapoarte speciale adoptate de Curte în 2013, cu scopul de a demonstra modul în care un accent mai puternic pus pe rezultate ar putea crește performanța.

În acest context, Curtea salută inițiativele Comisiei de a promova o cultură a performanței.

O astfel de cultură trebuie să se bazeze pe un angajament real, asumat la nivelul UE și la nivel național, de a obține cele mai bune rezultate posibile cu resursele financiare limitate pe care le are la dispoziție UE.

Este, de asemenea, esențial să se prevadă stimulente adecvate care să încurajeze performanța.

Recunoaștem, în acest raport, rolul pe care îl poate juca **rezerva de performanță** în acest sens. Dorim însă să atragem atenția că, dacă se dorește ca această rezervă să își îndeplinească în mod eficace rolul de stimulent financiar pentru statele membre, este necesar să se stabilească în prealabil niveluri-țintă adecvate pentru rezultate și să se pună la dispoziție informații fiabile cu privire la progresele înregistrate în direcția atingerii acestor niveluri-țintă.

Subliniem, în egală măsură, faptul că existența unor informații de mai bună calitate cu privire la rezultatele obținute constituie o condiție prealabilă pentru asigurarea îndeplinirii mai eficace a obligației de răspundere pentru performanța obținută la nivelul UE.

În ultimii ani, au avut loc evoluții semnificative în legătură cu cadrul de raportare cu privire la performanță la nivelul UE, introducerea raportului anual de evaluare elaborat de Comisie numărându-se printre acestea.

În opinia Curții, acest cadru trebuie însă să fie în continuare îmbunătățit, în special, deoarece este prea fragmentat și nu acoperă într-un grad suficient o serie de aspecte importante, cum ar fi valoarea adăugată europeană sau progresele care se înregistrează în atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

În consecință, formulăm trei recomandări specifice în atenția Comisiei:

- în primul rând, să propună, cu următoarea ocazie în care se va revizui regulamentul financiar, un cadru mai coerent de raportare cu privire la performanță;
- în al doilea rând, să prezinte, în raportul anual de evaluare, o sinteză cu referire la progresele obținute în atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020 și
- în al treilea rând, să continue dezvoltarea mecanismelor care sunt utilizate în cadrul Comisiei în vederea asumării responsabilității pentru contribuția fondurilor UE la realizările urmărite în cadrul politicilor.

Stimată Doamnă Președintă, stimați membri,

Gestiunea bugetului UE ar putea – și ar trebui – să fie îmbunătățită.

Așa cum am remarcat la început, nu se pune problema de a alege între cheltuirea fondurilor disponibile, respectarea normelor și obținerea rezultatelor, ci este vorba de a face toate aceste trei lucruri în același timp.

În plus, ar trebui să se ia măsuri pentru ca bugetul UE să devină mai ușor de gestionat, cu obiective mai clare și cu mecanisme mai simple pentru cheltuirea fondurilor. Acestea se numără printre principalele învățăminte desprinse din perioada bugetară 2007-2013, pe care le veți regăsi și în prezentarea noastră generală, publicată astăzi, cu privire la cheltuielile din domeniile agriculturii și coeziunii.

Așa cum sper că a demonstrat-o prezentarea mea cu privire la Raportul anual pe 2013, Curtea este într-un totuț angajată să își desfășoare activitățile de audit în așa fel încât să sprijine instituțiile UE, inclusiv acest parlament, precum și statele membre să asigure utilizarea optimă a fondurilor UE în vederea obținerii rezultatelor pe care cetățenii europeni au tot dreptul să le aștepte.

Vă mulțumesc pentru atenție.